

PÄÄKIRJOITUS

EPÄVARMUUDEN VUODESTA LUOVIENTEN AVAUSTEN VUOTEEN

Kuluvaan vuoteen on mahtunut paljon synkkiä uutisia ja epävarmuutta. Sivistyksen puolustaminen vaatii yhä enemmän pelottomuutta, kun yleisessä ilmapiirissä monenlaiset vastakkainasettelut kärjistyvät yhteisten etujen hahmottamisen ja innostuneiden avausten kustannuksella.

TYÖELÄMÄN TUTKIJANA olen loppusyksyn aikana havainnut uutisvirrasta esimerkiksi keskusteluja huonosta johtamisesta ja työntekijöiden väsymisestä sekä suoranaista riitelyä etätöistä. Teemat sinänsä eivät ole uusia, mutta niiden vakavuusaste saattaa olla. Korostuneet epävarmuudet, säästöpolitiikka ja näköalattomuus ovat uuvuttaneet niin johtajat kuin työntekijät, eikä ylilyönneiltä ole välttytty.

Etätyökeskustelu on tärkeää, koska työnteon tavat muuttuvat nopeasti. Keskustelua leimaavat kuitenkin turhat vastakkainasettelut. Yksi kummallisuus on, että kotona työskentely tulkitaan työntekijän eduksi, vaikka on näyttöjä siitä, että etätyö monesti parantaa tuottavuutta ja on siten työnantajalle hyödyllistä. Laskutoimitukseen on syytä lisätä työnantajan saavuttamat toimitilasäästöt, kun tilakustannukset, kalustekulut ja sähkölaskut etätöissä siirtyvät työntekijöiden kontolle.

Nämä huomioiden epäilen, että yrityksensä etua ajavien johtajien ei kannattaisi käskyttää työntekijöitä työpaikoille tai puhua etätyöstä työntekijöiden koronan siivellä saavuttamana perusteettomana etuna. Sen paremmin *Teams*-palaverit kuin keskittymistä vaativa työkään eivät suju karsinakonttoreissa, ja tuskin tilannetta parantaa, jos työtilat on mitoitettu puolelle henkilöstömäärästä. Johtajan hallinnan tunne toki paranee, mutta se ei kansantaloutta kohenna.

OLISIKOHAN aivan mahdotonta myöntää, että maailma ja työnteon tapa ovat muuttuneet, ja on kaikkien etu keskittyä luomaan uutta avautuneista mahdollisuuksista? Meillä saattaa olla käsissä teknologian käyttötottumuksiin ja eri tavoin profiloituneisiin maantieteellisiin alueisiin perustuva merkittävä kansallinen kilpailuetu, mutta mieluummin kinaamme keskenämme, käskytämme ja ajattelemme kapeasti.

Yhteinen innostuminen ja kehitystyöhön keskittyminen olisivat hyviä vaihtoehtoja myös autoritääriselle johtamiselle, ja saattaisivatpa kuormittuneisuuskokemuksetkin samalla vähentyä. Aikuiskasvatustieteilijöillä olisi varmasti tähän annettavaa.

MAAILMA JA TYÖNTEON TAPA OVAT MUUTTUNEET, JA ON KAIKKIEN ETU KESKITTYÄ LUOMAAN UUTTA AVAUTUNEISTA MAHDOLLISUUKSISTA.

MENNYT VUOSI oli *Aikuiskasvatus*-lehdelle monella tapaa mainio. Saimme niin runsaasti hyviä artikkelitarjouksia, että päädyimme julkaisemaan kolmen sijasta neljä numeroa, eli käsissäsi on ekstrasnumero. Kuluneen vuoden aikana *Aikuiskasvatus* oli mukana Kvs-säätiön koordinoimassa tiedeyhteisön #Vertaisarvioin-kampanjassa, joka nosti onnistuneesti esiin vertaisarvioitsijoiden tekemää korvaamatonta työtä.

Jatkuvan oppimisen teemanumerosta tuli erittäin kiinnostava, ja runsas lukijamäärä kertoo teeman ajankohtaisuudesta. Marraskuussa toteutimme kumppaneidemme kanssa verkossa opiskelijatreffit, joille osallistui kymmeniä tulevia aikuiskasvattajia.

VUONNA 2026 *Aikuiskasvatus* avaa jälleen uusia ovia. Visuaaliset abstraktit ovat yleistyneet maailmalla, joten toimituskunta innostui pohtimaan, voisiko niitä ottaa jollain tavalla osaksi julkaisua. Mahdollisuuksia tähän tarkastellaan toukokuussa kansainvälisessä *Nordic Adult Education* -konferenssissa, johon tuotamme Suomen tiedekustantajien liiton rahoituksella Abstrakti kuvaksi -työpajan.

Työpajassa tutkijat saavat sparrausta tekoälyn hyödyntämisestä visuaalisten abstraktien koostamisessa ja pääsevät kokeilemaan niiden tekemistä itse omista, jo julkaisuista abstrakteistaan. Näin edistämme tieteen yleistajuistamista ja saavutettavuutta, sillä parhaimmillaan kuvamuotoinen abstrakti auttaa lukijaa nopeasti hahmottamaan artikkelin ydinsanomaa ja sen eri osioiden väliset suhteet.

Aikuiskasvatuksen vuoden 2026 teemanumero käsittelee itsekasvatusta ajassa. Sen toimittavat Jani Pulkki ja Johanna Kallio. Numerolta on lupa odottaa laadukkaaseen tutkimukseen perustuvia tuoreita näkökulmia ja ajankohtaista keskustelua.

Lämmin kiitos kaikille *Aikuiskasvatuksen* lukijoille, kirjoittajille ja toimitustyöhön eri rooleissa osallistuneille vuodesta 2025. Rauhallista joulua ja onnellista vuotta 2026!

ANU JÄRVENSIVU